

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.I.862.3.2024. [REDACTED]

Bydgoszcz,

lipca 2024 r.

Pan [REDACTED]
Dyrektor Powiatowego
Urzędu Pracy w Bydgoszczy
ul. Toruńska 147
85-950 Bydgoszcz

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI DORAŻNEJ

Na podstawie art. 10 ust. 1 oraz art. 111 i 112 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 t.j.), a także art. 51 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) w dniach 3 – 5 lipca 2024 r. przeprowadzono kontrolę doraźną w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy, ul. Toruńska 147, 85-950 Bydgoszcz w zakresie stwierdzenie prawidłowości procedury realizacji stażu na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w związku z wnioskiem z dnia 15.03.2024 r. o przeprowadzenie kontroli.

Kontrola doraźna przeprowadzona została przez pracowników Oddziału Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, w składzie:

- [REDACTED] – inspektor wojewódzki,
- [REDACTED] – starszy inspektor wojewódzki,

na podstawie upoważnienia nr 433/2024 z dnia 24 czerwca 2024 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego w Bydgoszczy. Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli. Zakres kontroli doraźnej obejmował prawidłowość stosowania procedury realizacji stażu na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

(Akta kontroli od str. 1 do str. 4)

Ileokroć w niniejszym sprawozdaniu użyto następujących skrótów, oznaczają one:

- **PUP** – Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy,
- **ustawa o promocji zatrudnienia** - Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 ze zm.),
- **k.p.a.** - Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572 t.j.)

- **rozporządzenie w sprawie stażu** - Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 142 poz. 1160),
- **procedura** –Zasady organizowania oraz odbywania stażu dla osób bezrobotnych wprowadzone Zarządzeniem nr 07/2023 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie wprowadzenia procedur i dokumentacji dotyczących staży dla osób bezrobotnych,
- **teczki stażowe**– akta zawierające wnioski organizatora stażu o skierowanie bezrobotnego zarejestrowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy do odbycia stażu u organizatora oraz dokumenty potwierdzające przeprowadzenie procedury.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych w PUP, kontrolowana działalność Urzędu została oceniona w oparciu o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie przedłożonych Zespołowi Kontrolnemu przez pracowników jednostki kontrolowanej dokumentów, a także poprzez zbadanie 22 teczek z aktami osób bezrobotnych, które zostały skierowane w 2023 r. do odbycia stażu, w tym, wszystkie akta dotyczące organizatora stażu, którym był PUP i 5 losowo dobranych na podstawie przedstawionych zestawień w trakcie kontroli, wraz z teczkami „stażowymi”, na podstawie metody niestatystycznej oraz doboru na podstawie osądu kontrolerów.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy w zakresie wskazanym powyżej, kontrolowana działalność Urzędu została oceniona **pozytywnie z nieprawidłowościami** na podstawie następujących ustaleń:

I. OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

Zakres kontroli doraźnej obejmował stosowanie procedury przy kierowaniu do organizatora stażu - w szczególności którym jest PUP - osób bezrobotnych na staż oraz stosowania praktyki przedłużania stażu, w związku ze złożonym na podstawie art. 221 w zw. z art. 241 k.p.a, wnioskiem z dnia 15 marca 2024 r. osoby, która jako bezrobotna skierowana była na staż do PUP w 2023 r., o przeprowadzenie kontroli działalności PUP w zakresie zgodności z prawem prowadzonej polityki zawierania umów stażowych, w szczególności umów, w ramach których organizatorem stażu jest PUP. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazuje, że podczas zawierania z nim umowy (przyp. red. skierowania na staż) oświadczonej jemu, że pierwsza umowa zawarta zostanie na okres 3 miesięcy, a następna na okres 9 miesięcy. Otrzymał zapewnienie, że jest taka praktyka w PUP, a także że taka praktyka dotyczy tylko odbycia stażu w PUP.

(Akta kontroli od str. 5 do str. 12)

Po analizie ww. wniosku, oraz dokonaniu czynności wyjaśniających przez organ nadzoru, zespół kontrolny bez zawiadomienia Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy w dniu 03.07.2024 r. rozpoczął czynności kontrolne w PUP pod kątem realizacji zadań wyznaczonych w art. 53 ustawy o promocji zatrudnienia oraz przepisów wykonawczych w zakresie kierowania osób bezrobotnych na staż.

Kierownictwo w okresie objętym kontrolą doraźną stanowi: Dyrektor PUP – Pan [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] oraz Zastępca Dyrektora – Pan [REDAKTOWANE]. Organizację Urzędu określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy, ustalony Zarządzeniem Prezydenta Miasta Bydgoszczy Nr 320/2019 z dnia 15.04.2019 r.

(Akta kontroli od str. 13 do str. 32)

Na podstawie przedłożonych wykazów osób i organizatorów staży zespół kontrolny wytypował do analizy całość dokumentacji związanej z kierowaniem 17 osób bezrobotnych do odbycia stażu w PUP w 2023 roku oraz losowo wytypowane teczki stażowe i akta osób skierowanych do organizatorów zewnętrznych, w tym dwóch będących jednostkami samorządu terytorialnego i jednego będącego przedsiębiorcą. Ustaleń kontroli doraźnej dokonano w oparciu o analizę przedstawionych dokumentów oraz wyjaśnienia udzielone przez:

- Dyrektora PUP - Pana [REDAKTOWANE],
- Zastępcę Dyrektora PUP - Pana [REDAKTOWANE],
- Kierownika Działu Ewidencji i Świadczeń PUP - Panią [REDAKTOWANE],
- Zastępcę Kierownika Działu Ewidencji i Świadczeń PUP - Pana [REDAKTOWANE],
- Kierownika Centrum Aktywizacji Zawodowej PUP - Panią [REDAKTOWANE],
- Kierownika Działu Organizacyjnego PUP - Panią [REDAKTOWANE].

Zespół kontrolny zwrócił się do jednostki kontrolowanej o przedłożenie dokumentów na podstawie których organizowane były przez PUP staże w 2023 r., przedłożono:

1. Zarządzenie nr 07/2023 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie wprowadzenia procedur i dokumentacji dotyczących staży dla osób bezrobotnych,
2. ogłoszenie o naborze wniosków na staże w 2023 r.,
3. ponadto wykaz osób skierowanych i obywatujących staż w 2023 r., z wyszczególnieniem listy osób obywatujących staż w PUP oraz organizatorów staży, z którymi zostały podpisane umowy o odbywanie stażu w 2023 r.

Jak wynika z przedstawionych dokumentów, w roku 2023 PUP zawarł 355 umów z organizatorami na realizację staży, w ramach których staż odbywało 375 osób bezrobotnych, ponadto w 2023 r. PUP było organizatorem stażu dla 17 osób bezrobotnych. Natomiast organizowanie staży przez PUP oraz odbywanie stażu przez osoby bezrobotne odbywa się na podstawie art. 53 ustawy o promocji zatrudnienia oraz rozporządzenia w sprawie stażu, a także w oparciu o procedurę. Wraz z ogłoszeniem zamieszczonym na stronie internetowej PUP o naborze wniosków na staże w 2023 r. dołączony był wykaz dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku oraz dokumentów niezbędnych do realizacji umowy.

(Akta kontroli od str. 33 do str. 178)

I. 1. PODSTAWY PRAWNE I ZASADY ZAMIESZCZONE NA STRONIE INTERNETOWEJ DOTYCZĄCE ORGANIZACJI STAŻU W PUP MAJĄCE WPŁYW NA ZAKRES CZYNNOŚCI SPRAWDZAJĄCYCH:

1. PUP kieruje osoby bezrobotne do odbycia stażu na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia oraz rozporządzenia w sprawie stażu, a także w oparciu o procedurę oraz ogłoszenia i dołączonych do niego wzorów wniosków, zgłoszeń, kart, programu stażu.
2. Zgodnie z procedurą oraz treścią zawartą we wzorach dokumentów, wniosek o skierowanie bezrobotnych zarejestrowanych w PUP do odbycia stażu wiąże się z zagwarantowaniem bezrobotnemu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na minimum pół etatu, na okres co najmniej 3 miesiące na stanowisku, na którym odbywał staż (procedura - § 7 ust 1 pkt 10, § 13 ust 1 pkt 3, wniosek o skierowanie na staż – w tytule i cz. V pkt. 2, zgłoszenie wolnego miejsca na staż - w cz. III, program stażu – pkt. 7, umowa o odbywanie stażu - § 7 pkt 1 ppkt 2, ponadto wnioski o skierowanie na staż bez gwarancji zatrudnienia nie są rozpatrywane przez komisję konkursową (§ 6 ust 7 i 8 pkt 6 procedury).
3. W uzasadnionych przypadkach, Dyrektor PUP lub kierownik właściwej komórki organizacyjnej może podjąć indywidualną decyzję o kierowaniu osób bezrobotnych na staż (§ 3 ust 12 procedury).
4. Można kierować na staż na okres od 3 miesięcy do 6 miesięcy (§ 3 ust 2 procedury) oraz zgodnie z art. 53 ust. 2 ustawy – na okres 12 miesięcy bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia.
5. Bezrobotny nie może odbywać ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywał staż (§ 1 ust. 3 rozporządzenia), a po odbyciu stażu starosta wydaje bezrobotnemu zaświadczenie o odbyciu stażu (art. 33 ust. 5 ustawy).
6. Starosta zawiera z organizatorem umowę, o której mowa w art. 53 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia, zawierająca między innymi dane organizatora, miejsce odbywania stażu, dane bezrobotnego odbywającego staż, dane opiekuna stażu, daty rozpoczęcia i zakończenia stażu, program stażu oraz zobowiązanie organizatora do zapewnienia należytej realizacji stażu zgodnie z ustalonym programem. Natomiast powyższego przepisu nie stosuje się w przypadku organizowania stażu w powiatowych urzędach pracy i starostwach powiatowych, z tym że powiatowy urząd pracy lub starostwo powiatowe sporządza program stażu i realizuje staż zgodnie z przyjętym programem (§ 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie stażu).

I. 2. ORGANIZOWANIE STAŻU I JEGO ODBYWANIE PRZEZ OSOBY BEZROBOTNE W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W BYDGOSZCZY

Analizie poddano 17 akt bezrobotnych skierowanych w 2023 r. do odbycia stażu w PUP o następujących numerach ewidencyjnych: 281222/00007, 071122/00012, 110521/400005, 140223/00006, 11022/00006, 050917/00003, 120117/00002, 031022/00011, 041122/00001, 170523/00001, 170822/00003, 290623/00002, 130723/00008, 040723/00012, 290823/00006, 120923/00004, 171123/00017. We wszystkich aktach znajduje się wniosek o skierowanie

bezrobotnego na staż (wzór wniosku z gwarancją zatrudnienia), w którym PUP w cz. V pkt. 2 nie zadeklarował zatrudnienia, w miejscu stanowiska komisji konkursowej widnieje zapis „pozytywnie – 1 stanowisko” oraz podpis i pieczęć imienna dyrektora PUP. Ponadto w aktach znajdują się zgłoszenie wolnego miejsca na staż (bez wypełnienia cz. III) oraz program stażu na okres 3 miesięcy (w pkt. 7 deklaracja zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na minimum pół etatu na okres co najmniej 3 miesięcy na tym samym stanowisku) podpisany przez bezrobotnego. Bezrobotnym, którzy zostali skierowani na staż do PUP wydano decyzje administracyjne o przyznaniu prawa do stypendium w okresie odbywania stażu – 3 miesiące - w związku z rozpoczęciem przez daną osobę stażu. We wszystkich 17 aktach znajduje się wypełniony druk pn. „prośba o skierowanie mnie na staż”, który podpisany jest przez bezrobotnego, zawierający informacje dotyczące posiadania (lub nie) stopnia niepełnosprawności, uczestniczenia w innych formach pomocy/usługach realizowanych przez inne podmioty, prowadzenia działalności gospodarczej, znajduje się również zapis: „zostałem poinformowany/a, że po zakończeniu stażu organizator nie zobowiązuje się mnie zatrudnić (...) skierowanie na kolejną formę usług realizowaną przez Urzędu Pracy może nastąpić po upływie minimum 6 miesięcy”. Ponadto w aktach znajduje się dokumentacja dotycząca przebiegu stażu: listy obecności, opinie, wnioski bezrobotnych o udzielenie dni wolnych.

Ponadto w przypadku 9 osób skierowanych na staż, o numerach ewidencyjnych akt osobowych 071122/00012, 050917/00003, 120117/00002, 041122/00001, 170822/00003, 290623/00002, 040723/00012, 290823/00006, 171123/00017, teczki stażowe zawierają pisma skierowane przez kierowników komórek organizacyjnych, w których dotychczas realizowany był staż do Dyrektora PUP z prośbą o przedłużenie stażu, opatrzone zapisem odręcznym: [REDAKTOR] / zgoda oraz nieczytelny podpis osoby dekretującej, ponadto w aktach osobowych znajduje się kolejny program stażu na okres 3 miesięcy (071122/00012, 050917/00003), 6 miesięcy (170822/00003) oraz 9 miesięcy (120117/00002, 041122/00001, 290623/00002, 040723/00012, 290823/00006, 171123/00017) takiej samej treści, jak w momencie rozpoczęcia stażu, podpisany przez bezrobotnego. We wszystkich 9 sprawach wydana została druga decyzja orzekająca o przyznaniu prawa do stypendium w okresie odbywania stażu (termin wskazany zgodnie z drugim programem stażu) w związku z rozpoczęciem stażu.

Bezrobotnym, po odbyciu stażu, PUP wydał zaświadczenia o odbytym stażu wskazując okres jego trwania, i tak bezrobotnym o numerach ewidencyjnych akt: 110521/400005, 140223/00006, 11022/00006, 041122/00001, 120923/00004, 130723/00008 – 3 miesiące; 071122/00012, 050917/00003 – 6 miesięcy; 170822/00003 – 9 miesięcy; 120117/00002 – 12 miesięcy. W pozostałych przypadkach zaświadczenia nie zostały wydane, z powodu: przerwania stażu (281222/00007, 031022/00011, 170523/00001, 171123/00017), a w przypadkach o numerach ewidencyjnych: 290623/00002, 040723/00012, 290823/00006 na dzień kontroli staż był w trakcie realizacji.

(Akta kontroli od str. 189 do str. 958)

I. 3. ORGANIZOWANIE STAŻU I JEGO ODBYWANIE PRZEZ OSOBY BEZROBOTNE U ORGANIZATORÓW STAŻU INNYCH NIŻ POWIATOWY URZĄD PRACY W BYDGOSZCZY

Analizie poddano 5 akt bezrobotnych skierowanych w 2023 r. do odbycia stażu: 4 osoby w jednostkach samorządu terytorialnego i 1 osoba u organizatora stażu prowadzącego działalność gospodarczą, o następujących numerach ewidencyjnych: 1040507/0001, 090123/00014, 200323/00011 – staż w [REDACTED], 250122/00002 – staż w [REDACTED], 100123/00008 – staż w [REDACTED], wraz z teczkami stażowymi. Na dzień kontroli powyższe staże miały status zrealizowanych.

W pierwszej kolejności zespół kontrolny poddał analizie wniosek [REDACTED] o skierowanie trzech bezrobotnych do odbycia stażu na okres sześciu miesięcy. Wraz z wnioskiem dołączone zostały wszystkie dokumenty określone w procedurze oraz ogłoszeniu, a wniosek ten został rozpatrzony przez komisję konkursową pozytywnie. We wniosku, jak i w zgłoszeniach wolnego miejsca na staż, programach stażu oraz umowach o odbywanie stażu (poza wnioskiem, pozostałe dokumenty wypełnione są dla każdego bezrobotnego osobno) zawarte jest zobowiązanie organizatora stażu do zatrudnienia – po odbyciu stażu - trzech osób na podstawie umowy o pracę, na minimum pół etatu, na okres 3 miesięcy. Każdemu bezrobotnemu decyzjami administracyjnymi przyznane zostało prawo do stypendium z tytułu rozpoczęcia stażu. W aktach znajduje się wypełniony druk pn. „prośba o skierowanie mnie na staż”, który podpisany jest przez bezrobotnego, zawierający informacje dotyczące posiadania (lub nie) stopnia niepełnosprawności, uczestniczenia w uczestniczenia w innych formach pomocy / usługach realizowanych przez inne podmioty, prowadzenia działalności gospodarczej, znajduje się również zapis: „zostałem poinformowany/a, że po zakończeniu stażu organizator zobowiązuje się mnie zatrudnić (...)”. Po zakończeniu stażu zostało wydane zaświadczenie o odbytym stażu. Staże Akta osobowe o numerach ewidencyjnych 1040507/0001 i 200323/00011 zawierają pozostałą dokumentację wskazaną w procedurze i ogłoszeniu, natomiast w aktach osobowych 090123/00014 PUP nie zostało dołączone zaświadczenie o ukończeniu stażu. W tezcze stażowej dołączone są dwie umowy o pracę zgodnie z zobowiązaniem organizatora, jedna osoba przerwała staż.

(Akta kontroli od str. 960 do str. 1085)

W dalszej kolejności zespół kontrolny przeanalizował wniosek [REDACTED] o skierowanie bezrobotnego do odbycia stażu na okres sześciu miesięcy, w którym organizator stażu w cz. V pkt. 2 nie zadeklarował zatrudnienia bezrobotnego po odbyciu stażu, a w miejscu stanowiska komisji konkursowej widnieje zapis „pozytywnie – 1 stanowisko bez gwarancji zatrudnienia” oraz podpis i pieczęć imienna dyrektora PUP. Ponadto w aktach znajduje się zgłoszenie wolnego miejsca na staż (bez wypełnienia cz. III dotyczącej informacji o zatrudnieniu po stażu) oraz program stażu na okres 6 miesięcy (w pkt. 7 deklaracja zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na minimum pół etatu na okres co najmniej 3 miesięcy na tym samym stanowisku) podpisany przez bezrobotnego. Wniosek o skierowanie bezrobotnego na staż do [REDACTED] został poddany ocenie komisji konkursowej, zgodnie z kartą oceny wniosek uzyskał 15 punktów i został rozpatrzony pozytywnie. Podpisana została umowa z organizatorem stażu, w której nie ma zobowiązania do zatrudnienia po zakończeniu stażu bezrobotnego odbywającego staż. Osobie skierowanej na staż do PUP wydano decyzję administracyjną o przyznaniu prawa

do stypendium w okresie odbywania stażu – 6 miesięcy - w związku z rozpoczęciem stażu. W aktach znajduje się wypełniony druk pn. „prośba o skierowanie mnie na staż” podpisany przez bezrobotnego, zawierający informacje dotyczące posiadania (lub nie) stopnia niepełnosprawności, uczestniczenia w uczestniczenia w innych formach pomocy / usługach realizowanych przez inne podmioty, prowadzenia działalności gospodarczej, znajduje się również zapis: „zostałem poinformowany/a, że po zakończeniu stażu organizator nie zobowiązuje się mnie zatrudnić”. Po zakończeniu stażu zostało wydane zaświadczenie o odbytym stażu.

(Akta kontroli od str. 1086 do str. 1119)

Następnie zespół kontrolny przeprowadził analizę wniosku [REDAKTOWANE] o skierowanie bezrobotnego do odbycia stażu na okres sześciu miesięcy. Wraz z wnioskiem dołączone zostały wszystkie dokumenty określone w procedurze oraz ogłoszeniu, a wniosek ten został rozpatrzony przez komisję konkursową pozytywnie. We wniosku, jak i w zgłoszeniu wolnego miejsca na staż, programie stażu oraz umowie o odbywanie stażu zawarte jest zobowiązanie organizatora stażu do zatrudnienia bezrobotnego po odbyciu stażu. Decyzją administracyjną przyznane zostało bezrobotnemu prawo do stypendium z tytułu rozpoczęcia stażu. W aktach znajduje się wypełniony druk pn. „prośba o skierowanie mnie na staż”, podpisany przez bezrobotnego, zawierający informacje dotyczące posiadania (lub nie) stopnia niepełnosprawności, uczestniczenia w uczestniczenia w innych formach pomocy/usługach realizowanych przez inne podmioty, prowadzenia działalności gospodarczej, znajduje się również zapis: „zostałem poinformowany/a, że po zakończeniu stażu organizator zobowiązuje się mnie zatrudnić (...)”. Nie zostało dołączone zaświadczenie o ukończeniu stażu. W teczce stażowej dołączona została umowa o pracę zgodnie z zobowiązaniem organizatora.

(Akta kontroli od str. 1120 do str. 1166)

II. OCENA DZIAŁALNOŚCI PUP W ZAKRESIE STOSOWANIA PROCEDURY REALIZACJI STAŻU NA PODSTAWIE PRZEDSTAWIONYCH DOKUMENTÓW

Zespół kontrolny stwierdza, że działania podejmowane przez jednostkę kontrolowaną w zakresie organizowania stażu i jego odbywania przez osoby bezrobotne w PUP nie są transparentne, kierując bezrobotnych do odbycia stażu do własnej jednostki nie stosuje własnej procedury oraz wykorzystuje formularze wniosków i pozostałych dokumentów treścią nieodpasowaną do realizacji staży w PUP, chociażby w części wydania opinii komisji konkursowej. Jednostka kontrolowana w złożonych wyjaśnieniach wskazuje, że w powyższym zakresie realizacja staży w PUP wyłączona jest z „zasad organizowania oraz odbywania stażu dla osób bezrobotnych” ze względu na fakt, że Prezydent Miasta Bydgoszczy jako organ pracy sprawujący nadzór nad PUP nie może zawierać umowy „sam ze sobą”. Wskazano również jakie są pominięte elementy procedury, np. gwarancja zatrudnienia po zakończonym stażu, opinie wymaganych działów, Komisji konkursowej. Wymienione zostały również dokumenty, które nie są gromadzone w teczce, między innymi informacji dotyczącej rozliczenia stażu, karty

merytorycznej wniosku, pisma o stanowisku Komisji Konkursowej dot. rozpatrzenia wniosku. Ponadto wskazano, że staże w PUP realizowane są na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i rozporządzenia w sprawie stażu, a także że nie wydano odrębnego zarządzenia i nie określono odrębnych szczegółowych zasad realizacji staży w PUP Bydgoszcz. Natomiast ze złożonych wyjaśnień w zakresie przedłużania staży dziewięciu bezrobotnym, wynika, że przedłużane staże - za zgodą Dyrektora PUP - były w celu poszerzenia wiedzy, umiejętności i doświadczenia w zakresie stanowiska określonego w programie stażu, doskonalenia techniki pracy biurowej oraz poszerzenia wiedzy merytorycznej. Takiej możliwości nie mają inni organizatorzy stażu podpisujący z PUP umowę o odbywanie stażu dla bezrobotnego, w której zgodnie z § 3 ust 2 wzoru umowy stanowiącego załącznik do procedury, okres stażu nie może ulec przedłużeniu. Zespół kontrolny zwraca uwagę, że fakt podniesiony w wyjaśnieniach - organ „sam ze sobą” nie może podpisywać umowy - jest uregulowany w § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu, jednak nie daje to przyzwolenia do swobodnego działania przy rozpatrywaniu wniosków o skierowanie bezrobotnego do odbycia stażu w PUP. Działaniem nieprawidłowym jest praktyka stosowana przez jednostkę kontrolowaną przy „przedłużaniu staży” w przypadku 9 bezrobotnych. Program stażu, na podstawie którego realizowany jest przez bezrobotnego proces nabywania umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, obejmuje w całości zakres kwalifikacji i umiejętności, jakie zostaną przez bezrobotnego nabyte we wskazanym okresie trwania stażu. Opracowane przez PUP programy stażów, które objęte zostały kontrolą, wskazywały szczegółowe zakresy zadań do wykonywania przez bezrobotnych w określonym czasie, po którym bezrobotny, zgodnie z art. 53 ust. 5 ustawy o promocji zatrudnienia powinien otrzymać zaświadczenie o odbyciu stażu. Przedstawienie bezrobotnemu ponownie tej samej treści programu stażu do zrealizowania w okresie kolejnych 3 miesięcy (akta 071122/00012, 050917/00003), lub dłuższym (6 miesięcy- akta 170822/00003 i 9 miesięcy - akta 120117/00002, 290823/00006, 171123/00017, 290623/00002, 040723/00012, 041122/00001) nie ma uzasadnienia w działaniu, tym bardziej że programy takiej samej treści przedstawiane były też bezrobotnym, którzy na jego podstawie ukończyli staż po okresie 3 miesięcy (dotyczy np. akt 120923/00004 – staż 3 miesiące, w aktach 290823/00006, 040723/00012, 041122/00001 – staż 12 miesięcy). Na pismach z prośbą o przedłużenie stażu, wyrażona zgoda opatrzona jest jedynie parafką, bez wskazania imienia i nazwiska lub przystawienia pieczętki imiennej osoby wyrażającej akceptację, przez co nie ma możliwości stwierdzenia, kto odpowiedzialny jest za powyższe działania. Ze złożonych wyjaśnień wynika, że zgody te zostały wyrażone przez Dyrektora PUP. Zespół kontrolny wskazuje, że organy administracji publicznej obowiązane są działać na podstawie przepisów prawa i tak też ustawa o promocji zatrudnienia oraz rozporządzenie w sprawie stażu daje podstawy prawne organom zatrudnienia do realizacji wyznaczonego zadania jakim jest kierowanie osób bezrobotnych na staż. Ustawodawca w art. 53 ww. ustawy oraz delegowany minister we wspomnianym powyżej rozporządzeniu w zakresie kierowania i odbywania stażu reguluje kwestie okresu jego odbywania, zawarcia umowy z organizatorem stażu, realizacji programu stażu, sporządzania sprawozdań, wydawania opinii, zaświadczenia, przyznania stypendium, przysługujących dni wolnych, godzin pracy oraz zasady przerwania stażu, brak jest natomiast umocowania prawnego do przedłużania stażu. PUP nie ma podstawy prawnej do przedłużania staży, a wydając drugą decyzję przyznającą stypendium w związku z rozpoczęciem stażu narusza zapisy § 1 ust. 3 rozporządzenia w sprawie stażu. Ponadto

wskazać również należy, że pozyskiwane środki finansowe, z których finansowane są stypendia wypłacane bezrobotnym z tytułu odbywania stażu, powinny być właściwie wydatkowane. Zespół kontrolny uznaje działania jednostki kontrolowanej w powyższym zakresie **jako nieprawidłowość**.

(Akta kontroli str. 179, 181 i od str. 184 do str. 188)

Ponadto należy wskazać, że przyjmowanie od bezrobotnego „prośby o skierowanie mnie na staż” nie ma uzasadnienia, gdyż bezrobotny w momencie złożenia wniosku o zarejestrowanie jako osoby bezrobotnej potwierdza chęć skorzystania z proponowanych jemu instrumentów rynku pracy, a ustawa o promocji zatrudnienia wprost wskazuje, że starosta kieruje na staż, natomiast poinformowanie o niezatrudnieniu bezrobotnego po odbyciu stażu powinno być wskazane w programie stażu. Bezrobotni skierowani na staż w PUP w 2023 r. otrzymywali sprzeczne informacje dotyczące zatrudnienia po jego zakończeniu, w piśmie – prośbie zawarta jest informacja o braku zatrudnienia, jednak w dokumencie mocy ustawowej bezrobotny otrzymuje gwarancję zatrudnienia po zakończeniu stażu, do czego PUP – tut. wniosek o skierowanie bezrobotnego na staż - nie zobowiązał się. Pomimo, że to na bezrobotnym spoczywa obowiązek informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na jego sytuację prawną związaną ze statusem bezrobotnego, które mają miejsce od momentu rejestracji, organy zatrudnienia - w celu aktualizacji danych - mogą na każdym etapie aktywizacji przyjmować od bezrobotnych oświadczenia potwierdzające ich sytuację, jednak formuła „prośby” i przedstawiona w niej informacja o niezatrudnieniu po odbyciu stażu, zespół kontrolny ocenia **jako uchybienie**.

W zakresie braku zamieszczenia w aktach osobowych bezrobotnych (nr ewidencyjny 090123/00014 i 090123/00014) informacji o wydaniu bezrobotnym zaświadczenia o odbyciu stażu, zespół kontrolny zwrócił się do jednostki kontrolowanej o wyjaśnienia. Ze złożonych wyjaśnień wynika, że wskazane osoby, po odbyciu stażu, nie dostarczyły kompletu dokumentów rozliczeniowych – karty stażu, czyli sprawozdania z przebiegu stażu. Ustawodawca w art. 53 ust 5 ustawy o promocji zatrudnienia, wskazując wprost - Starosta wydaje bezrobotnemu zaświadczenie o odbyciu stażu – nałożył na PUP obligatoryjny obowiązek wydania zaświadczenia i nie dał możliwości fakultatywnego podejścia do tej kwestii. Wskazać również należy, że zgodnie z § 10 ust 1 rozporządzenia w sprawie stażu, bezrobotny ma obowiązek dostarczenia do PUP, w terminie 7 dni od dnia otrzymania opinii od organizatora stażu, sprawozdania z przebiegu stażu. Natomiast w sytuacji, gdy bezrobotny nie wywiązał się z nałożonego obowiązku, PUP powinien wezwać bezrobotnego, na podstawie k.p.a., do wywiązania się z tego obowiązku. Zespół kontrolny ocenia działania PUP w powyższym zakresie **jako uchybienie**.

(Akta kontroli str. 182)

Zespół kontrolny zwrócił uwagę na ocenę merytoryczną wniosku złożonego przez [REDAKTOWANE], któremu komisja konkursowa przyznała 15 punktów i zaopiniowała jako pozytywny, wbrew zapisom § 6 ust. 7 procedury: „Wnioski bez gwarancji

zatrudnienia (...) nie będą rozpatrywane” oraz § 13 ust. 1 pkt 3 procedury: ”obowiązek zatrudnienia bezrobotnego dotyczy również instytucji budżetowych i samorządowych”, gdzie przyznanych było 15 punktów, natomiast w karcie oceny wskazane są kryteria podstawowe, między innymi zapis: „wniosek zostanie zaopiniowany negatywnie, gdy w trakcie oceny merytorycznej otrzyma poniżej 16 punktów łącznie”. Jednostka kontrolowana w złożonych wyjaśnieniach - powołując się na zapis § 3 ust 12 procedury - wskazała, że w związku z brakiem deklaracji zatrudnienia i uzyskaniem 15 punktów w karcie oceny, wniosek nie był rozpoznawany przez Komisję konkursową, a rozpatrzony był przez Dyrektora PUP, który wziął pod uwagę inne okoliczności w sprawie. Ponadto wskazano, że wnioski bez gwarancji zatrudnienia, w ramach których PUP zawarł umowy w 2023 r. złożyły: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]. W złożonych wyjaśnieniach oraz w teczkach stażowych nie zostały wskazane żadne okoliczności, które były wzięte pod uwagę przy rozpatrzeniu wniosku na podstawie § 3 ust 12 procedury. Natomiast w piśmie skierowanym do [REDAKTOWANE] o rozpatrzeniu wniosku zawarta jest informacja o pozytywnym zaopiniowaniu przez Komisję Konkursową. Ponadto podpisanie przez PUP umowy o odbywanie stażu dla bezrobotnego z organizatorem stażu, którym jest [REDAKTOWANE] jest wbrew zapisom § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stażu, gdzie wprost wskazane jest, że w [REDAKTOWANE] staż realizuje się zgodnie z przyjętym programem. Powyższe działania tj. pominięcie zapisu § 6 ust. 7 procedury bez uzasadnienia i podpisanie umowy o odbywanie stażu daje wątpliwość co do rzetelności rozpatrzenia tego wniosku, a zespół kontrolny ocenia je **jako nieprawidłowość**.

(Akta kontroli str. 183, 1097)

Zgodnie z § 6 ust. 8 procedury do oceny wniosków o skierowanie bezrobotnego do odbycia stażu powołana zostaje komisja konkursowa. W związku z brakiem przedstawienia dokumentu powołującego komisję konkursową, zespół kontrolny zwrócił się do jednostki kontrolowanej o złożenie wyjaśnień w tym zakresie. Jednostka kontrolowana w wyjaśnieniach wskazała, że wnioski rozpatrywane są przez pracowników merytorycznych odpowiedzialnych za staże, komisja nie jest powoływana odrębnym dokumentem, a posiedzenia komisji odbywają się w zależności od potrzeb. Zespół kontrolny wskazuje, że jednostka kontrolna zobowiązana jest powołać komisje w powyższym zakresie, co wynika wprost z treści powyżej przywołanego zapisu procedury. Pracownicy rozpatrujący wnioski o skierowanie bezrobotnego do odbycia stażu nie mają umocowania prawnego, które powinno wynikać z podjętego przez dyrektora PUP zarządzenia. Ponadto procedura wskazuje, że komisja konkursowa rozpatruje wnioski na podstawie karty oceny merytorycznej wniosku i takie też karty znajdują się w teczkach stażowych organizatorów zewnętrznych. W karcie wskazane są kryteria podstawowe i dodatkowe, które komisja konkursowa bierze pod uwagę podczas rozpatrzenia wniosków o staż, wskazana jest też punktacja za poszczególne elementy wniosku o skierowanie bezrobotnego na staż. Karta ta nie jest udostępniona do wiadomości publicznej np. na stronie internetowej wraz z resztą formularzy dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku, przez co organizator stażu nie ma możliwości zapoznania się - jeszcze przed złożeniem wniosku - z przyjętymi kryteriami oceny i ilością przyznawanych punktów za elementy składowe

wniosku, które mają wpływ na treść wniosku, chociażby we wskazaniu warunków zatrudnienia po odbytych stażach, czy termin złożenia wniosku. Z tego proceduru wynika, że o rozpoznaniu wniosków i rozdysponowaniu środków publicznych wśród organizatorów stażów decydują osoby nie ponoszące odpowiedzialności za podjęte działania według kryteriów znanych tylko komisji. Działania te zespół kontrolny ocenia **jako nieprawidłowość**.

(Akta kontroli str. 180, 972, 1123, 1098)

Ponadto zespół kontrolny stwierdza, że poza brakiem umocowania do działania komisji konkursowej - działalność PUP w zakresie rozpatrywania wniosków o skierowanie bezrobotnego na staż, gdzie wnioskodawcą był [REDAKTOWANE] oraz [REDAKTOWANE] była zgodna z procedurą. Ponadto we wszystkich badanych przez zespół kontrolny aktach osobowych osób skierowanych na staż znajdowały się wymagane ustawowo oraz wskazane w rozporządzeniu, procedurze i umowie podpisanej z organizatorem stażu, dokumenty między innymi: skierowania na badania lekarskie, orzeczenia lekarskie, decyzje przyznające bezrobotnym prawa do stypendium w związku z rozpoczęciem stażu, potwierdzające odbywanie przez bezrobotnego stażu (listy obecności), wykorzystania przysługujących dni wolnych, wydane opinie przez organizatora stażu, umowy o pracę (w przypadkach, gdzie organizator zobowiązał się do tego). W powyższym zakresie zespół kontrolny ocenia działania PUP **pozytywnie**.

Wskazuje się następujący zakres stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości:

1. stosowanie praktyki przedłużania staży z osobami bezrobotnymi, które zostały skierowane do odbycia stażu w PUP oraz brak transparentności i właściwej procedury przy rozpatrywaniu wniosków o staż w PUP – nieprawidłowość,
2. stosowanie § 3 ust. 12 procedury przy rozpatrzeniu wniosku [REDAKTOWANE] o skierowanie bezrobotnego na staż przez Dyrektora PUP bez uzasadnienia oraz podpisanie umowy o odbywanie stażu wbrew zapisom rozporządzenia w sprawie stażu – nieprawidłowość,
3. podejmowanie działań przez pracowników wyznaczonych do komisji konkursowej bez umocowania prawnego bez opublikowanego kryterium – nieprawidłowość,
4. przyjmowania od bezrobotnego „prośby o skierowanie mnie na staż” i przekazywanie sprzecznych informacji w zakresie zatrudnienia po stażu – uchybienie,
5. zaniechanie wydania zaświadczenia o odbytych stażach i zaniechanie wyegzekwowania od bezrobotnego nałożonego obowiązku dostarczenia sprawozdania – uchybienie.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy, w kwestii organizacji stażów, podjęcie działań zmierzających do prawidłowego stosowania przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, rozporządzenia z dnia 14 kwietnia 2020 r. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych:

1. zaniechanie praktyki przedłużania staży dla wybranych osób,
2. zaniechanie podpisywania umowy z organizatorami stażu wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie stażu o odbywanie stażu przez bezrobotnego,
3. wprowadzenie do procedury zapisów dotyczących wyłączenia z jej stosowania rozpatrywania wniosków o skierowanie bezrobotnych na staż, gdzie organizatorem stażu jest PUP oraz opracowanie wewnętrznej procedury wraz z dostosowanymi formularzami,
4. przestrzeganie procedury rozpatrywania wniosków o skierowanie bezrobotnych na staż, w szczególności stosowania § 3 ust. 12 procedury w zakresie uzasadnienia wniosku,
5. dostosowanie treści oświadczeń składanych przez bezrobotnych oraz zaprzestanie przekazywania im sprzecznych informacji,
6. egzekwowanie obowiązków nałożonych na bezrobotnych w zakresie składania dokumentów oraz wydawanie zaświadczeń bezrobotnym o odbytym stażu.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

Integralną część sprawozdania z kontroli doraźnej stanowią dowody zawarte w aktach kontroli. Przeprowadzona kontrola doraźna została odnotowana w książce kontroli pod numerem **2/2024**. Sprawozdanie z kontroli doraźnej sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej, Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

.....
Wojewoda Kujawsko-Pomorski